

Bruksela, dnia 30.9.2020 r.
COM(2020) 619 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY
na podstawie art. 29 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/541 z
dnia 15 marca 2017 r. w sprawie zwalczania terroryzmu i zastępującej decyzję ramową
Rady 2002/475/WSiSW oraz zmieniającej decyzję Rady 2005/671/WSiSW

1. WPROWADZENIE

1.1. Cele i główne elementy dyrektywy (UE) 2017/541

W dniu 15 marca 2017 r. Parlament i Rada przyjęły dyrektywę (UE) 2017/541 w sprawie zwalczania terroryzmu¹ („dyrektywa”). Dyrektywę przyjęto, aby wzmocnić decyzję ramową 2002/475/WSiSW² przez rozszerzenie zakresu przestępstw związanych z terroryzmem oraz aby uwzględnić środki, które precyzyjniej odpowiadają na potrzeby ofiar terroryzmu. Współprawodawca przyjął dyrektywę w dniu 15 marca 2017 r. Państwa członkowskie związane dyrektywą³ mają uznać za przestępstwo takie czyny jak odbywanie szkolenia na potrzeby terroryzmu i podróżowanie w celach terrorystycznych czy finansowanie terroryzmu. Te zharmonizowane definicje przestępstw terrorystycznych stanowią punkt odniesienia na potrzeby współpracy i wymiany informacji między organami krajowymi.

Dyrektywa stanowi również uzupełnienie przepisów dotyczących praw ofiar terroryzmu⁴. Ofiary mają prawo do uzyskania dostępu do profesjonalnych, specjalistycznych służb wsparcia natychmiast po ataku i tak długo, jak to konieczne. Państwa członkowskie powinny wdrożyć protokoły i mechanizmy mające na celu zapewnienie skutecznego reagowania kryzysowego, w tym dostępu do wiarygodnych informacji, aby zapobiegać wszelkiemu dodatkowemu cierpieniu ofiar terroryzmu i ich rodzin.

Termin wprowadzenia przepisów do prawa krajowego upłynął w dniu 8 września 2018 r.

1.2. Cel i struktura sprawozdania, gromadzenie informacji i metodyka

Zgodnie z art. 29 ust. 1 dyrektywy w niniejszym sprawozdaniu oceniono, w jakim zakresie państwa członkowskie przyjęły środki niezbędne do wykonania dyrektywy. W pierwszej kolejności nakreślono ogólny poziom transpozycji dyrektywy przez państwa członkowskie, a następnie zwrócono uwagę na konkretne problemy związane z transpozycją.

¹ Dz.U. L 88 z 31.3.2017, s. 6.

² Dz.U. L 164 z 22.6.2002, s. 3.

³ W dalszej części niniejszego sprawozdania termin „państwa członkowskie” lub „wszystkie państwa członkowskie” odnosi się do państw członkowskich związanych dyrektywą (tj. do wszystkich państw członkowskich UE, z wyjątkiem Danii, Irlandii i Zjednoczonego Królestwa). Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu 22 w sprawie stanowiska Danii Dania nie uczestniczyła w procesie przyjmowania dyrektywy i przepisy dyrektywy nie mają do niej zastosowania. Zgodnie z art. 3 Protokołu 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii obydwie te państwa nie uczestniczyły w procesie przyjmowania dyrektywy i przepisy dyrektywy nie są dla nich wiążące. Przepisy decyzji ramowej Rady 2002/475/WSiSW mają jednak zastosowanie do Danii, Irlandii i Zjednoczonego Królestwa i pozostają dla nich wiążące.

⁴ W dyrektywie 2012/29/UE (Dz.U. L 315 z 14.11.2012, s. 57) ustanowiono normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw. Obejmują one prawa ofiar terroryzmu, wsparcie dla nich i ich ochronę, ponieważ państwa członkowskie powinny zwracać szczególną uwagę na potrzeby ofiar terroryzmu. W dyrektywie (UE) 2017/541 dookreślono szczególne potrzeby ofiar terroryzmu.

Opis i analiza zawarte w niniejszym sprawozdaniu opierają się w głównej mierze na informacjach przedstawionych Komisji przez państwa członkowskie do kwietnia 2020 r. w drodze powiadomienia o krajowych środkach służących transpozycji dyrektywy. Powiadomienia otrzymane po tym terminie nie zostały uwzględnione. W przeprowadzaniu analizy informacji otrzymanych od państw członkowskich Komisję wspierał wykonawca zewnętrzny. Państwa członkowskie przekazały również uwagi na temat wstępnych ustaleń wykonawcy stanowiące dodatkowe źródło informacji. W sprawozdaniu uwzględniono także informacje przekazane przez państwa członkowskie podczas warsztatów dotyczących transpozycji zorganizowanych przez Komisję pięciokrotnie w okresie od czerwca 2017 r. do września 2018 r., jak również publicznie dostępne informacje. Ponadto Komisja wzięła pod uwagę ustalenia ze swojego sprawozdania z wdrażania decyzji ramowej Rady 2008/919/WSiSW z dnia 28 listopada 2008 r. zmieniającej decyzję ramową 2002/475/WSiSW w sprawie zwalczania terroryzmu⁵.

Nie można wykluczyć, że poza analizą przedstawioną w niniejszym sprawozdaniu istnieją również inne wyzwania związane z transpozycją dyrektywy oraz inne przepisy lub zmiany o charakterze ustawodawczym i nieustawodawczym, których nie zgłoszono Komisji. Z tego względu publikacja niniejszego sprawozdania nie uniemożliwia Komisji dalszej oceny niektórych przepisów w celu zapewnienia państwom członkowskim dalszego wsparcia przy transpozycji i wdrażaniu przepisów dyrektywy.

2. OCENA TRANSPOZYCJI DYREKTYWY

2.1. Ogólna ocena i wpływ dyrektywy na krajowe systemy prawne

Termin transpozycji dyrektywy upłynął w dniu 8 września 2018 r. Siedem państw członkowskich – **Francja, Łotwa, Niemcy, Słowacja, Szwecja, Węgry i Włochy** – zgłosiło dokonanie transpozycji dyrektywy w terminie, a dwa państwa (**Finlandia i Niderlandy**) zrobiły to wkrótce po upływie terminu.

W dniu 22 listopada 2018 r. Komisja wszczęła postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego przeciwko szesnastu państwom członkowskim z tytułu braku zawiadomienia o przyjęciu przepisów krajowych w pełni transponujących dyrektywę⁶.

Do końca lipca 2020 r. piętnaście z tych szesnastu państw członkowskich zgłosiło zakończenie transpozycji.

Niemal wszystkie państwa członkowskie przyjęły, przynajmniej częściowo, przepisy szczegółowe służące transpozycji dyrektywy. Wyjątek stanowiły **Francja i Włochy**, które uznały, że ich dotychczas obowiązujące ustawodawstwo jest wystarczające do transponowania dyrektywy.

W przypadkach, w których przyjęto przepisy na potrzeby transpozycji dyrektywy, niemal zawsze miało to na celu wprowadzenie zmian do dotychczas obowiązujących przepisów,

⁵ COM(2014) 554 final z 5.9.2014.

⁶ Austria, Belgia, Bułgaria, Chorwacja, Cypr, Czechy, Estonia, Grecja, Hiszpania, Litwa, Luksemburg, Malta, Polska, Portugalia, Rumunia i Słowenia.

zazwyczaj kodeksu karnego i – w mniejszym stopniu – kodeksu postępowania karnego, lub innych, bardziej szczegółowych przepisów. Wyjątkiem był **Cypr**, który przyjął nowe, odrębne przepisy.

Ogólnie rzecz biorąc, transpozycja dyrektywy wydaje się zadowalająca. Szereg problemów związanych z transpozycją, które Komisja napotkała w jednym państwie członkowskim lub w kilku państwach członkowskich, wzbudza jednak szczególną obawę:

- niepełna lub nieprawidłowa transpozycja co najmniej jednego z przestępstw terrorystycznych wymienionych w **art. 3** dyrektywy, w tym niekwalifikowanie wymienionych przestępstw jako przestępstwa terrorystyczne, co ma wpływ na transpozycję szeregu innych przepisów;
- brak transpozycji elementu „**przyczynienia się do popełnienia**”, o którym mowa w art. 6, 7, 8, 9 i 11 dyrektywy;
- niepełna lub nieprawidłowa transpozycja **art. 9** odnoszącego się do podróży w celach terrorystycznych i **art. 11** dotyczącego finansowania terroryzmu, tj. dwóch spośród nowych artykułów wprowadzonych dyrektywą; oraz
- niedociągnięcia w transpozycji przepisów szczegółowych dotyczących **ofiar terroryzmu**.

2.2. Szczegółowa ocena środków transpozycji w państwach członkowskich

2.2.1. Przedmiot (art. 1)

W przepisie tym wyjaśniono przedmiot dyrektywy i wskazano, że określa ona normy minimalne. W związku z tym państwa członkowskie mogą wykraczać poza obowiązki przewidziane w dyrektywie. Przepis ten nie wymaga transpozycji.

2.2.2. Definicje (art. 2)

W **art. 2** dyrektywy wymieniono definicje pojęć stosowanych w dyrektywie, mianowicie: „funduszy”, „osoby prawnej”, „grupy terrorystycznej” i „grupy zorganizowanej”. W niektórych państwach członkowskich zamiast wyraźnej transpozycji niektórych definicji ustanowiono je w drodze orzecznictwa. Ogólnie transpozycja tego artykułu jest zadowalająca.

Jeżeli chodzi o **art. 2 pkt 1**, wydaje się, że ustawodawstwo **Czech** nie przewiduje definicji „funduszy”.

W przypadku **art. 2 pkt 3** wydaje się, że kilka państw członkowskich transponowało definicję „grupy terrorystycznej” w bardziej ograniczony sposób, co może zawęzić zakres stosowania przestępstwa polegającego na uczestnictwie w grupie terrorystycznej (art. 4).

Wydaje się, że w ustawodawstwie **Cypru** zawężono tę definicję – grupy terrorystyczne muszą znajdować się w wykazach osób fizycznych lub prawnych bądź innych grup, które objęto sankcjami antyterrorystycznymi lub innymi środkami, utworzonych zgodnie z rezolucjami Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych lub środkami ograniczającymi nałożonymi przez Radę Unii Europejskiej i aktualizowanych przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych. W przypadku **Litwy** wydaje się, że grupy

terrorystyczne, w których nie określono formalnie ról członków grupy lub w których nie występuje ciągłość członkostwa, nie są kwalifikowane jako grupy terrorystyczne w ustawodawstwie krajowym.

2.2.3. Zakres stosowania (art. 3)

Art. 3 ust. 1 dyrektywy stanowi, że państwa członkowskie zapewniają, aby czyny umyślne wymienione w literach tego ustępu były uznawane za przestępstwa terrorystyczne, jeżeli zostają popełnione w jednym z celów wymienionych w ust. 2.

Z art. 3 ust. 1 wynika nie tylko wymóg uznawania konkretnych czynów za przestępstwa, ale także wymóg, aby takie czyny były określane w ustawodawstwie krajowym jako przestępstwa terrorystyczne. Wygląda jednak na to, że w **Niemczech** nie istnieje przepis kwalifikujący którekolwiek z przestępstw wymienionych w art. 3 ust. 1 jako „przestępstwo terrorystyczne”, jeżeli zostaje popełnione w celach przewidzianych w art. 3 ust. 2. Jedynymi przestępstwami wyraźnie określonymi jako przestępstwa terrorystyczne są: finansowanie terroryzmu i przestępstwa dotyczące grupy terrorystycznej. Wydaje się to wykluczać, aby osoba działająca samodzielnie, która popełni wymienione w dyrektywie przestępstwo w celu terrorystycznym, nie uczestnicząc w grupie terrorystycznej ani jej nie wspierając, została oskarżona o popełnienie przestępstwa *terrorystycznego*, z wyjątkiem finansowania terroryzmu, które w prawie niemieckim jest określone jako przestępstwo terrorystyczne. Ponadto jednolita kwalifikacja przestępstw terrorystycznych jest istotna, ponieważ umożliwia skuteczne stosowanie instrumentów współpracy w zakresie egzekwowania prawa, takich jak decyzja Rady 2005/671/WSiSW⁷.

W porównaniu z decyzją ramową 2002/475/WSiSW, która zawierała już obowiązek uznawania wymienionych w niej czynów za przestępstwa terrorystyczne, w przedmiotowej dyrektywie przedstawiono nowe przestępstwo terrorystyczne związane z niezgodną z prawem ingerencją w systemy i dane (**art. 3 ust. 1 lit. i**)), o której mowa w dyrektywie 2013/40/UE⁸. Stosowne przepisy zostały transponowane przez wszystkie państwa członkowskie, ale wydaje się, że w **Chorwacji** ustawodawstwo dotyczy jedynie infrastruktury krytycznej.

Po drugie, przedmiotową dyrektywą rozszerzono zakres wytwarzania, posiadania, nabywania, przewożenia, dostarczania lub używania broni jądrowej, chemicznej i biologicznej (**art. 3 ust. 1 lit. f**)), tak aby obejmował również broń radiologiczną. W ustawodawstwie kilku państw członkowskich najwyraźniej nie uwzględniono niektórych rodzajów broni, takich jak broń radiologiczna (CZ, FR, i MT) i jądrowa (FR i MT). Ponadto dzięki dyrektywie 2017/541 przestępstwo polegające na prowadzeniu badań nad taką bronią i jej rozwoju obejmuje obecnie wszystkie cztery rodzaje broni (natomiast wcześniej dotyczyło jedynie broni biologicznej i chemicznej). Wydaje się, że ustawodawstwo **Austrii, Bulgarii, Francji, Malty, i Polski** nie uwzględnia badań nad niektórymi rodzajami broni, a ustawodawstwo **Francji i Malty** – rozwoju niektórych rodzajów broni. Ogólniej rzecz ujmując, wydaje się, że w **Niemczech** przepisy

⁷ Dz.U. L 253 z 29.9.2005.

⁸ Dz.U. L 218 z 14.8.2013, s. 8.

transponujące nie zawierają wyraźnego odniesienia do badań nad niektórymi rodzajami broni określonych w art. 3 ust. 1 lit. f).

W odniesieniu do tych elementów przestępstwa, które zostały już wprowadzone decyzją ramową 2002/475/WSiSW, wciąż istnieje kilka problemów.

Jeżeli chodzi o **art. 3 ust. 1 lit. c)** dyrektywy dotyczący porwań lub brania zakładników, wydaje się, że ustawodawstwo **Litwy** nie obejmuje sytuacji, w której porwania lub wzięcia zakładników dokonano, aby poważnie zastraszyć ludność lub aby poważnie zdestabilizować lub zniszczyć podstawowe struktury polityczne, konstytucyjne, gospodarcze lub społeczne danego państwa lub danej organizacji międzynarodowej. Wydaje się, że ustawodawstwo **Finlandii** nie obejmuje wyraźnie wszystkich przypadków porwań, jedynie kwalifikowany handel ludźmi.

W przypadku **art. 3 ust. 1 lit. e)** dyrektywy odnoszącego się do zajęcia statku powietrznego, statku wodnego lub innego środka transportu publicznego lub towarowego wydaje się, że pięć państw członkowskich (**Bułgaria, Cypr, Litwa, Luksemburg i Polska**) nie uwzględniło zajęcia innych środków transportu publicznego lub towarowego.

Jeżeli chodzi o **art. 3 ust. 1 lit. g)** dotyczący uwalniania substancji niebezpiecznych lub powodowania pożarów, powodzi lub wybuchów, wydaje się, że ustawodawstwo **Luksemburga** obejmuje umyślne dostarczenie, umieszczenie lub detonację urządzenia wybuchowego lub innego urządzenia powodującego śmierć wyłącznie wówczas, gdy przestępstwo zostaje popełnione w miejscu publicznym, obiekcie rządowym lub innym obiekcie użyteczności publicznej, systemie lub infrastrukturze transportu publicznego. Wydaje się, że powodowanie powodzi jest uwzględnione jedynie w przypadkach umyślnego zalewania kopalni.

Jeżeli chodzi o **art. 3 ust. 1 lit. h)** dyrektywy dotyczący zakłócania lub przerywania dostaw wody, energii elektrycznej lub wszelkich innych podstawowych zasobów naturalnych, czego rezultatem jest zagrożenie życia ludzkiego, wydaje się, że ustawodawstwo **Bułgarii** nie odnosi się do przerywania dostaw wody i energii elektrycznej. Wydaje się, że ustawodawstwo **Luksemburga** obejmuje wyłącznie zanieczyszczenie wód lub wód gruntowych.

W przypadku **art. 3 ust. 1 lit. i)** dyrektywy, w którym jest mowa o niezgodnej z prawem ingerencji w systemy i w dane, wydaje się, że ustawodawstwo **Chorwacji** obejmuje jedynie ingerencję w funkcjonowanie systemu komputerowego infrastruktury krytycznej. Nie dotyczy to przestępstwa polegającego na niezgodnej z prawem ingerencji w systemy, które nie zostało popełnione w stosunku do systemu informatycznego infrastruktury krytycznej, powodującego poważne szkody lub w wyniku którego działaniem przy wykorzystaniu jednego z narzędzi zaprojektowanego lub dostosowanego głównie do tego celu dotknięta została znaczna liczba systemów informatycznych (o którym mowa w dyrektywie 2013/40/UE⁹).

Jeżeli chodzi o **art. 3 ust. 1 lit. j)** dyrektywy dotyczący zagrożenia popełnieniem aktu terrorystycznego, w ustawodawstwie **Grecji** wymaga się, aby groźba została wyrażona publicznie. Wydaje się, że ustawodawstwo **Niemiec** nie obejmuje groźby popełnienia

⁹ Dz.U. L 218 z 14.8.2013, s. 8.

przestępstw wymienionych w art. 3 ust. 1 lit. d) i f). Wydaje się, że ustawodawstwo **Portugali** również nie obejmuje groźby popełnienia przestępstwa określonego w art. 3 ust. 1 lit. f) dyrektywy. W przypadku **Luksemburga**, jeżeli groźbie nie towarzyszą rozkaz ani określone warunki, nie stanowi ona przestępstwa terrorystycznego.

Wydaje się, że **Bulgaria** nie transponowała celu określonego w **art. 3 ust. 2 lit. c)** dyrektywy dotyczącym poważnej destabilizacji lub zniszczenia podstawowych struktur politycznych, konstytucyjnych, gospodarczych lub społecznych danego państwa lub danej organizacji międzynarodowej.

2.2.4. Przestępstwa dotyczące grupy terrorystycznej (art. 4)

Zgodnie z **art. 4** dyrektywy państwa członkowskie mają obowiązek wdrożyć niezbędne środki w celu zapewnienia, aby kierowanie grupą terrorystyczną i uczestnictwo w działaniach grupy terrorystycznej podlegało karze jako przestępstwo. Ogólnie rzecz biorąc, środki wdrożone przez państwa członkowskie w celu zapewnienia zgodności z tym artykułem są zadowalające.

Jeżeli chodzi o **art. 4 lit. a)** wydaje się, że w ustawodawstwie **Węgier** jest mowa o osobach, które organizują grupę terrorystyczną, a nie osobach, które kierują grupą terrorystyczną. Ustawodawstwo **Szwecji** nie zawiera odrębnego przestępstwa związanego z kierowaniem grupą terrorystyczną, przewidzianego w art. 4 lit. a); przestępstwo to transponowano natomiast za pośrednictwem odpowiedzialności karnej za przestępstwa pomocnicze. W odniesieniu do uczestnictwa w grupie terrorystycznej (**art. 4 lit. b)**) **Szwecja** również opiera się na przestępstwach pomocniczych. Ponieważ przestępstwa określone w art. 4 lit. a) i b) nie wymagają powiązania z konkretnym przestępstwem terrorystycznym, uznanie za przestępstwo w drodze odpowiedzialności pomocniczej stanowi ryzyko, że kara za uczestnictwo w działaniach grupy terrorystycznej nie zostanie wymierzona. **Szwecja** uznała niedawno współpracę z grupą terrorystyczną za odrębne przestępstwo. Przepis wydaje się obejmować jedynie dostarczanie pewnych zasobów materialnych i najwyraźniej nie uwzględnia dostarczania informacji.

W odniesieniu do **motywu 38** – w którym określono, że podejmowanie działań humanitarnych przez bezstronne organizacje humanitarne uznawane na mocy prawa międzynarodowego, w tym międzynarodowego prawa humanitarnego, jest wyłączone z zakresu dyrektywy – w czterech państwach członkowskich (**Austria, Belgia, Litwa i Włochy**) obowiązuje ustawodawstwo przewidujące ograniczenia stosowania przepisów dotyczących zwalczania terroryzmu w przypadku działań humanitarnych lub innych. W innych państwach członkowskich¹⁰ przepisy ogólne (takie jak kodeks karny) można interpretować w sposób pozwalający na osiągnięcie tego celu lub organy krajowe wskazały, że jest to stosowane w praktyce.

2.2.5. Publiczne nawoływanie do popełnienia przestępstwa terrorystycznego (art. 5)

Art. 5 dyrektywy zawiera wymóg, aby państwa członkowskie uznawały za przestępstwo umyślne rozpowszechnianie lub innego rodzaju udostępnianie w dowolny sposób

¹⁰ Bułgaria, Chorwacja, Cypr, Czechy, Estonia, Finlandia, Francja, Hiszpania, Łotwa, Niderlandy, Niemcy, Rumunia, Słowacja, Szwecja i Węgry.

przekazu do publicznej wiadomości z zamiarem podżegania do popełnienia przestępstwa terrorystycznego, jeżeli takie działanie, bezpośrednio albo pośrednio, popiera popełnianie przestępstw terrorystycznych i tym samym stwarza niebezpieczeństwo popełnienia jednego lub większej liczby takich przestępstw. Ogólnie transpozycja tego artykułu jest zadowolająca.

Wydaje się, że ustawodawstwo **Litwy** nie obejmuje przypadków, w których osoba rozpowszechnia lub w inny sposób udostępnia przekaz do publicznej wiadomości z zamiarem podżegania lub przyczynienia się do popełnienia przestępstwa terrorystycznego, jeżeli faktycznie nie prowadzi to do podjęcia przez inną osobę działań w związku z tym podżeganiem.

2.2.6. Werbowanie na rzecz terroryzmu (art. 6)

Art. 6 dyrektywy zawiera wymóg, aby państwa członkowskie uznawały za przestępstwo nakłanianie innej osoby do popełnienia lub przyczynienia się do popełnienia jednego z przestępstw wymienionych w art. 3 ust. 1 lit. a)–i) lub w art. 4.

We **Francji** środek transpozycji obejmuje „nakłanianie” jako składanie ofert lub obietnic, oferowanie upominków, prezentów lub innych korzyści, grożenie lub wywieranie presji na osobę, aby popełniła przestępstwo terrorystyczne. Art. 6 również zawiera wymóg uznawania za przestępstwo werbowania w celu *przyczynienia się* do popełnienia przestępstwa terrorystycznego, które – jak się wydaje – nie jest wyraźnie objęte ustawodawstwem **Bułgarii, Grecji, Hiszpanii i Portugalii**. W przypadku **Łotwy, Malty, Polski i Słowenii** wydaje się, że ten element jest objęty przepisami dotyczącymi przestępstw pomocniczych, np. pomocnictwa. W przepisach tych państw członkowskich transponujących kilka innych przestępstw wymienionych w dyrektywie wyraźnie odniesiono się jednak do elementu „przyczyniania się”.

Ponadto w **Portugalii** nie uwzględniono werbowania na potrzeby przestępstw dotyczących grupy terrorystycznej (art. 4). W **Niemczech** art. 6 transponowano w drodze kilku przepisów, które razem wydają się nie obejmować wszystkich wymaganych przestępstw określonych w dyrektywie.

2.2.7. Prowadzenie szkolenia na potrzeby terroryzmu (art. 7)

W **art. 7** dyrektywy wymaga się, by państwa członkowskie uznawały za przestępstwo umyślne udzielanie instruktażu w zakresie wytwarzania lub stosowania materiałów wybuchowych, broni palnej lub innych rodzajów broni lub trujących lub niebezpiecznych substancji, lub innych szczególnych metod lub technik w celu popełnienia lub przyczynienia się do popełnienia jednego z przestępstw wymienionych w art. 3 ust. 1 lit. a)–i) ze świadomością, że przekazywane umiejętności mają zostać wykorzystane w tym celu.

Podobnie jak art. 6 dotyczący werbowania, art. 7 odnoszący się do doprowadzenia szkolenia obejmuje również szkolenie mające na celu *przyczynienie się* do popełnienia przestępstwa terrorystycznego, które – jak się wydaje – nie jest wyraźnie objęte ustawodawstwem **Bułgarii, Hiszpanii i Portugalii**. W przypadku **Łotwy, Malty, Polski i Słowacji** wydaje się, że ten element jest objęty przepisami dotyczącymi przestępstw pomocniczych, takich jak pomocnictwo, podczas gdy inne przestępstwa określone w dyrektywie transponowano z wyraźnym odniesieniem do elementu „przyczyniania się”.

W **Niemczech** art. 7 nie transponowano w drodze przepisu szczegółowego, lecz w drodze szeregu przepisów, które razem najwyraźniej nie obejmują wszystkich przestępstw terrorystycznych określonych w dyrektywie.

2.2.8. Odbywanie szkolenia na potrzeby terroryzmu (art. 8)

W **art. 8** dyrektywy wymaga się od państw członkowskich zagwarantowania, aby karze jako przestępstwo podlegało otrzymywanie instruktażu w zakresie wytwarzania lub stosowania materiałów wybuchowych, broni palnej lub innych rodzajów broni lub trujących lub niebezpiecznych substancji, lub innych szczególnych metod lub technik, w celu popełnienia lub przyczynienia się do popełnienia jednego z przestępstw wymienionych w art. 3 ust. 1 lit. a)–i).

Przestępstwo to obejmuje również odbywanie szkolenia mającego na celu przyczynienie się do popełnienia przestępstwa terrorystycznego; element ten – jak się wydaje – nie jest wyraźnie objęty ustawodawstwem **Bułgarii, Hiszpanii i Portugalii**, podobnie jak ma to miejsce w przypadku art. 6 i 7. W przypadku **Słowacji** wydaje się, że ten element jest objęty przepisami dotyczącymi przestępstw pomocniczych, takich jak pomocnictwo, podczas gdy inne przestępstwa określone w dyrektywie transponowano z wyraźnym odniesieniem do elementu „przyczyniania się”. Podobnie w ustawodawstwie **Niemiec** powyższy przepis transponowano w drodze szeregu przepisów, które razem najwyraźniej nie obejmują wszystkich przestępstw terrorystycznych określonych w dyrektywie.

W przypadku **Cypru, Malty, Słowacji i Słowenii** wydaje się, że ustawodawstwo nie obejmuje zdobywania wiedzy na własną rękę.

2.2.9. Podróżowanie w celach terrorystycznych (art. 9)

W **art. 9** dyrektywy wymaga się od państw członkowskich zagwarantowania, aby karze jako przestępstwo podlegało umyślne podróżowanie w celu popełnienia lub przyczynienia się do popełnienia jednego z przestępstw terrorystycznych, w celu uczestniczenia w działaniach grupy terrorystycznej ze świadomością, że takie uczestnictwo będzie stanowiło wkład w działalność przestępczą takiej grupy, lub w celu prowadzenia lub odbycia szkolenia na potrzeby terroryzmu. Państwa członkowskie mogą wybrać spośród dwóch wariantów transpozycji – określonego w art. 9 ust. 2 lit. a) albo w art. 9 ust. 2 lit. b).

W **art. 9 ust. 1** dyrektywy wymaga się od państw członkowskich zagwarantowania, aby karze jako przestępstwo podlegało podróżowanie do państwa innego niż dane państwo członkowskie. Wydaje się, że w **Niemczech** nie ma wyraźnego odniesienia do celu uczestnictwa w działaniach grupy terrorystycznej. W przypadku **Bułgarii, Portugalii, Rumunii i Słowenii** wydaje się, że zakres przestępstwa jest węższy niż w dyrektywie, ponieważ ustawodawstwo zawiera węższą definicję osób odbywających podróże lub terytoriów będących celem podróży. W **art. 9 ust. 2** dyrektywy odniesiono się do podróży do tego państwa członkowskiego i umożliwiono państwom członkowskim wybór spośród dwóch wariantów transpozycji. **Polska** w ogóle nie dokonała transpozycji tego przepisu.

Na podstawie **art. 9 ust. 2 lit. a)** państwa członkowskie mogą uznawać za przestępstwo podróżowanie do tego państwa członkowskiego w wyżej wymienionych celach terrorystycznych. Wariant ten transponowało osiemnaście państw członkowskich¹¹.

Wydaje się, że ustawodawstwo **Bulgarii** nie zawiera żadnego odniesienia do celu uczestnictwa w działaniach grupy terrorystycznej. Wydaje się, że w **Portugalii** podróżowanie w celu przyczynienia się do popełnienia przestępstw terrorystycznych nie jest objęte ustawodawstwem, a przepis krajowy nie obejmowałby osób podróżujących do Portugalii, jeżeli są one obywatelami Portugalii lub mają miejsce zamieszkania w Portugalii. Podobnie w przypadku **Rumunii** nie jest jasne, czy osoba mająca miejsce zamieszkania w jednym państwie powracająca do państwa, którego jest obywatelem, w celu popełnienia (lub przyczynienia się do popełnienia) przestępstwa terrorystycznego byłaby objęta stosownymi przepisami.

Ewentualnie na podstawie **art. 9 ust. 2 lit. b)** państwa członkowskie mogą uznać za przestępstwo działania przygotowawcze podejmowane przez osobę, która dostaje się na terytorium tego państwa członkowskiego z zamiarem popełnienia lub przyczynienia się do popełnienia jednego z przestępstw terrorystycznych, o których mowa w art. 3. Wariant ten transponowało czternaście państw członkowskich¹². W praktyce osiem państw członkowskich (**Belgia, Bułgaria, Chorwacja, Cypr, Czechy, Estonia, Słowacja i Szwecja**) transponowało oba warianty.

W **Niemczech** transpozycję art. 9 ust. 2 lit. b) zapewniono przez uznanie za przestępstwo spiskowania, ale wydaje się, że zakres tego przestępstwa jest węższy niż w przypadku działań przygotowawczych określonych w art. 9 ust. 2 lit. b). Jeżeli chodzi o element „przyczyniania się” do popełniania przestępstw terrorystycznych, wydaje się, że niektóre państwa członkowskie nie dokonały jego wyraźnej transpozycji. Dotyczy to **Polski** w odniesieniu do art. 9 ust. 1, **Słowenii** w odniesieniu do art. 9 ust. 2 lit. a), **Bulgarii** i **Hiszpanii** w odniesieniu do art. 9 ust. 2 lit. b) oraz **Słowacji** w odniesieniu do wszystkich ustępów.

2.2.10. Organizowanie lub ułatwianie w inny sposób podróżowania w celach terrorystycznych (art. 10)

W **art. 10** wymaga się, aby państwa członkowskie uznały za przestępstwo każdy umyślnie popełniony czyn organizowania lub ułatwiania, który pomaga danej osobie w podróżowaniu w celach terrorystycznych, o czym mowa w art. 9 ust. 1 i art. 9 ust. 2 lit. a), ze świadomością, że pomoc ta jest przeznaczona do tego celu. Ogólnie rzecz biorąc, środki wdrożone przez państwa członkowskie w celu zapewnienia zgodności z tym artykułem są zadowalające.

W przypadku **Bulgarii** i **Litwy** wydaje się, że ustawodawstwo wymaga, aby przestępstwo polegające na podróżowaniu w celach terrorystycznych zostało faktycznie popełnione, aby ułatwienie albo organizację podróży można było uznać za przestępstwo. W **Słowacji** przepis transponujący wydaje się ograniczać geograficzny zakres podróży.

¹¹ Austria, Belgia, Bułgaria, Chorwacja, Cypr, Czechy, Estonia, Finlandia, Grecja, Litwa, Łotwa, Malta, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Szwecja i Węgry.

¹² Belgia, Bułgaria, Chorwacja, Cypr, Czechy, Estonia, Francja, Hiszpania, Luksemburg, Niderlandy, Niemcy, Słowacja, Szwecja i Włochy.

2.2.11. Finansowanie terroryzmu (art. 11)

W **art. 11** dyrektywy wymaga się od państw członkowskich zagwarantowania, aby karze jako przestępstwo – jeżeli popełniono je umyślnie – podlegało finansowanie terroryzmu. Artykuł ten stanowi również, że jeżeli finansowanie terroryzmu dotyczy któregokolwiek z przestępstw, które wymieniono w art. 3, 4 i 9 dyrektywy, nie jest konieczne, aby doszło do faktycznego wykorzystania tych funduszy lub by sprawca wiedział, na potrzeby którego konkretnego przestępstwa lub przestępstw fundusze te mają być wykorzystane.

W przypadku **Bułgarii, Malty, Niemiec, Polski i Portugalii** wydaje się, że finansowanie terroryzmu nie obejmuje finansowania wszystkich przestępstw określonych w art. 3–10, jak wymaga tego dyrektywa. W przypadku **Bułgarii, Hiszpanii, Łotwy i Portugalii** wydaje się, że elementu „przyczynienia się do popełnienia” nie odzwierciedlono w prawie krajowym. W **Polsce**, na **Słowacji** i w **Słowenii** podejście do transpozycji elementu „przyczynienia się do popełnienia” nie jest spójne we wszystkich przepisach transponujących. W przepisach krajowych **Luksemburga** dodano warunek, aby środki zostały zgromadzone niezgodnie z prawem.

2.2.12. Inne przestępstwa związane z działalnością terrorystyczną (art. 12)

W **art. 12** dyrektywy wymaga się, aby państwa członkowskie uznały za przestępstwo związane z działalnością terrorystyczną kradzież kwalifikowaną oraz wymuszenie dokonane w celu popełnienia jednego z przestępstw wymienionych w art. 3 dyrektywy oraz sporządzanie lub korzystanie z fałszywych dokumentów urzędowych dokonane z zamiarem popełnienia jednego z przestępstw wymienionych w art. 3 ust. 1 lit. a)–i), w art. 4 lit. b) oraz w art. 9 dyrektywy.

W przypadku **Chorwacji i Grecji** wydaje się, że w ustawodawstwie nie uznano za przestępstwa związane z działalnością terrorystyczną czynów umyślnych takich jak kradzież kwalifikowana, wymuszenie oraz sporządzanie lub korzystanie z fałszywych dokumentów urzędowych. Wydaje się, że w **Finlandii** przestępstwo związane z działalnością terrorystyczną obejmuje jedynie kradzież kwalifikowaną w celu popełnienia przestępstwa terrorystycznego, a nie wymuszenie ani sporządzanie lub korzystanie z fałszywych dokumentów urzędowych.

2.2.13. Związek z przestępstwami terrorystycznymi (art. 13)

Art. 13 dyrektywy stanowi, że przestępstwo, o którym mowa w art. 4 lub w tytule III, podlega karze niezależnie od tego, czy przestępstwo terrorystyczne zostało faktycznie popełnione ani czy – w odniesieniu do przestępstw, o których mowa w art. 5–10 i 12 – ustalono istnienie związku z innym konkretnym przestępstwem określonym w dyrektywie.

W **Bułgarii** transpozycja przestępstwa określonego w art. 10 dyrektywy oraz przyczynienia się do popełnienia niektórych przestępstw związanych z działalnością terrorystyczną odbywa się za pośrednictwem uznania za przestępstwo pomocnictwa. Zgodnie z prawem krajowym Bułgarii pomocnictwo jest najwyraźniej zagrożone karą tylko wtedy, gdy doszło do popełnienia głównego przestępstwa. W **Grecji** przestępstwo określone w art. 10 nie jest odrębnym przestępstwem, dlatego też konieczne wydaje się ustalenie istnienia związku z innym konkretnym przestępstwem określonym w dyrektywie (art. 9). W przypadku **Litwy** wydaje się, że przygotowanie do popełnienia

przestępstwa, które nie jest uznawane za „poważne” – takiego jak przestępstwa na podstawie transpozycji art. 5, 9 i 10 dyrektywy – nie jest uznawane za przestępstwo. W związku z tym, jeżeli przestępstwo zostanie zaniechane na etapie przygotowania, działania przygotowawcze nie zostaną uznane za przestępstwo.

2.2.14. Pomocnictwo, podżeganie i usiłowanie (art. 14)

W **art. 14** dyrektywy wymaga się od państw członkowskich zagwarantowania, aby karze podlegało pomocnictwo w popełnieniu jednego z przestępstw, o których mowa w art. 3–8, 11 i 12 dyrektywy, podżeganie do popełnienia jednego z przestępstw, o których mowa w art. 3–12 dyrektywy, jak również usiłowanie popełnienia jednego z przestępstw, o których mowa w art. 3, 6, 7, art. 9 ust. 1 i art. 9 ust. 2 lit. a) oraz art. 11 i 12 dyrektywy, z wyjątkiem posiadania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 lit. f), oraz przestępstwa, o którym mowa w art. 3 ust. 1 lit. j). Ogólnie transpozycja tego artykułu jest zadowalająca.

Polska dokonała transpozycji art. 6 w drodze tego samego środka, co w przypadku **art. 14 ust. 1 i 2**. Nie jest zatem jasne, czy pomocnictwo i podżeganie do przestępstwa określonego w art. 6 jest uznawane za przestępstwo.

W przypadku **Grecji** wydaje się, że podżeganie do przestępstwa określonego w art. 10 nie jest uznawane za przestępstwo, ponieważ art. 10 nie transponowano jako odrębne przestępstwo.

Jeżeli chodzi o **art. 14 ust. 3**, odnoszący się do usiłowania, w przypadku **Malty** wydaje się, że usiłowanie popełnienia niektórych przestępstw objętych art. 3 oraz usiłowanie popełnienia przestępstw wymienionych w art. 6, 7, 11 i 12 dyrektywy nie jest uznawane za przestępstwo.

2.2.15. Sankcje dla osób fizycznych (art. 15)

W **art. 15** dyrektywy wymaga się od państw członkowskich zagwarantowania, aby przestępstwa, o których mowa w art. 3–12 i 14, podlegały skutecznym, proporcjonalnym i odstrasającym sankcjom karnym. W szczególności w artykule tym wymaga się, by państwa członkowskie wdrożyły niezbędne środki w celu zapewnienia, aby przestępstwa terrorystyczne, o których mowa w art. 3, oraz pomocnictwo, podżeganie i usiłowanie popełnienia takich przestępstw podlegały karom pozbawienia wolności w wymiarze wyższym niż orzekane na mocy prawa krajowego za takie przestępstwa przy braku szczególnego zamiaru (z wyjątkiem przypadków, w których orzekane kary są najwyższymi dopuszczalnymi na mocy prawa krajowego).

Jeżeli chodzi o **art. 15 ust. 2**, w **Bulgarii** kara za przestępstwo określone w art. 3 ust. 1 lit. j) dyrektywy (groźenie popełnieniem przestępstwa terrorystycznego) wydaje się łagodniejsza niż kara za groźenie popełnieniem przestępstwa. W przypadku **Czech** wydaje się, że prawo krajowe nie przewiduje surowszych kar za czyny zajęcia statków powietrznych, statków cywilnych i stałych platform popełnione z zamiarem terrorystycznym, co jest wymagane zgodnie z art. 3 dyrektywy.

W **art. 15 ust. 3** dyrektywy wymaga się, aby państwa członkowskie przewidziały w swoich przepisach krajowych kary pozbawienia wolności w wymiarze maksymalnym w przypadku przestępstw, o których mowa w art. 4 lit. a) i b) dyrektywy, jak również przestępstwa, o którym mowa w art. 3 ust. 1 lit. j), jeżeli przestępstwo takie zostało

popelnione przez osobę kierującą grupą terrorystyczną, co najmniej na poziomie określonym w art. 15 ust. 3.

W przypadku **Bułgarii**, jeżeli przestępstwo terrorystyczne, o którym mowa w art. 3 ust. 1 lit. j), zostało popelnione przez osobę kierującą grupą terrorystyczną, maksymalny wymiar kary wydaje się niższy niż przewidziany w art. 15 ust. 3. W **Finlandii** maksymalny wymiar kary za przestępstwo określone w art. 4 lit. a) dyrektywy, jeżeli nie zostało ono popelnione w połączeniu z innym przestępstwem, wydaje się niższy niż przewidziany w art. 15 ust. 3. W przypadku **Węgier** wydaje się, że niektóre działania dotyczące kierowania grupą terrorystyczną są zagrożone niższymi sankcjami niż sankcje przewidziane w dyrektywie. W **Luksemburgu**, w zależności od stopnia, w jakim osoba uczestniczyła w grupie terrorystycznej (art. 4 lit. b)), maksymalną karą może być grzywna, a nie kara pozbawienia wolności. W przypadku **Szwecji** wydaje się, że niektóre działania dotyczące uczestnictwa w grupie terrorystycznej są zagrożone sankcjami, których maksymalny wymiar jest niższy niż określony w dyrektywie.

2.2.16. Okoliczności łagodzące (art. 16)

W **art. 16** dyrektywy dano państwom członkowskim możliwość zmniejszenia kar, o których mowa w art. 15, jeżeli sprawca odstępuje od działalności terrorystycznej oraz jeżeli sprawca dostarcza organom administracji lub organom wymiaru sprawiedliwości informacji, których nie mogłyby one uzyskać w inny sposób, a które są pomocne przy zapobieganiu skutkom przestępstwa lub ich ograniczaniu; identyfikacji lub postawieniu przed sądem innych sprawców; znalezieniu dowodów; lub zapobieganiu popełnieniu kolejnych przestępstw, o których mowa w art. 3–12 i 14.

Dwadzieścia trzy państwa członkowskie¹³ skorzystały (lub częściowo skorzystały) z tego wariantu. Dwa państwa członkowskie (**Estonia** i **Słowenia**) w ogóle nie skorzystały z wariantu określonego w art. 16 dyrektywy.

Z wariantu określonego w **art. 16 ust. 1 lit. a)** – odstąpienie od działalności terrorystycznej – skorzystało siedemnaście państw członkowskich¹⁴.

Z wariantu określonego w **art. 16 ust. 1 lit. b)** – dostarczanie właściwym organom informacji, których nie mogłyby one uzyskać w inny sposób – skorzystały dwadzieścia dwa państwa członkowskie¹⁵ chociaż dziesięć z nich¹⁶ nie skorzystało ze wszystkich opcji wymienionych w ppkt (i)–(iv).

¹³ Austria, Belgia, Bułgaria, Chorwacja, Cypr, Czechy, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Niderlandy, Niemcy, Polska, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Szwecja, Węgry i Włochy.

¹⁴ Austria, Belgia, Bułgaria, Chorwacja, Cypr, Czechy, Grecja, Hiszpania, Litwa, Łotwa, Malta, Niemcy, Polska, Portugalia, Słowacja, Węgry i Włochy.

¹⁵ Austria, Belgia, Bułgaria, Chorwacja, Cypr, Czechy, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Niderlandy, Niemcy, Polska, Portugalia, Słowacja, Szwecja, Węgry i Włochy.

¹⁶ Finlandia, Francja, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Niderlandy, Polska, Portugalia, Rumunia i Węgry.

2.2.17. Odpowiedzialność osób prawnych (art. 17)

Art. 17 dyrektywy stanowi, że państwa członkowskie muszą zapewnić możliwość pociągnięcia osób prawnych do odpowiedzialności za przestępstwa, o których mowa w art. 3–12 i 14 dyrektywy, popełniane na ich korzyść przez jakąkolwiek osobę, działającą indywidualnie lub jako część organu danej osoby prawnej i zajmującą kierownicze stanowisko w ramach tej osoby prawnej, jak również w przypadku gdy brak nadzoru lub kontroli ze strony takiej osoby umożliwił popełnienie takiego przestępstwa. Ponadto zgodnie z tym artykułem pociągnięcie osób prawnych do odpowiedzialności nie wyklucza postępowania karnego przeciwko osobom fizycznym, które są sprawcami przestępstw, podlegają do tych przestępstw lub pomagają w ich popełnieniu. Ogólnie rzecz biorąc, środki wdrożone przez państwa członkowskie w celu zapewnienia zgodności z tym artykułem są zadowalające.

W przypadku **Bułgarii** wydaje się, że osób prawnych nie można pociągnąć do odpowiedzialności za przestępstwo określone w art. 10 dyrektywy, a w przypadku **Polski** wydaje się, że osób prawnych nie można pociągnąć do odpowiedzialności za przestępstwo określone w art. 9 dyrektywy. Wydaje się, że w **Chorwacji** i **Francji** nie ma wyraźnego odniesienia do braku nadzoru lub kontroli (**art. 17 ust. 2**). W **Chorwacji** osoby prawne mogą jednak zostać pociągnięte do odpowiedzialności, gdy osoba odpowiedzialna w ramach osoby prawnej popełnia przestępstwo na jej korzyść.

2.2.18. Kary dla osób prawnych (art. 18)

W **art. 18** dyrektywy wymaga się od państw członkowskich zagwarantowania, by osoba prawna pociągnięta do odpowiedzialności na podstawie art. 17 podlegała skutecznym, proporcjonalnym i odstrasającym karom, które obejmują kary pieniężne wymierzone na podstawie przepisów prawa karnego lub na podstawie innych przepisów oraz mogą obejmować inne kary. Ponadto artykuł ten zawiera wykaz innych opcjonalnych kar.

Dwadzieścia jeden spośród dwudziestu pięciu państw członkowskich¹⁷ skorzystało (lub częściowo skorzystało) z wariantów wymienionych w art. 18 dyrektywy. Cztery państwa członkowskie (**Estonia, Finlandia, Niderlandy** i **Szwecja**) w ogóle nie skorzystały z tych wariantów.

Z wariantu określonego w **art. 18 lit. a)** – pozbawienie prawa do korzystania ze świadczeń publicznych lub pomocy publicznej – skorzystało trzynaście państw członkowskich¹⁸.

Z wariantu określonego w **art. 18 lit. b)** – czasowy lub stały zakaz prowadzenia działalności handlowej – skorzystało osiemnaście państw członkowskich¹⁹.

Z wariantu określonego w **art. 18 lit. c)** – umieszczenie pod nadzorem sądowym – skorzystało pięć państw członkowskich (**Cypr, Francja, Hiszpania, Malta** i **Rumunia**).

¹⁷ Austria, Belgia, Bułgaria, Chorwacja, Cypr, Czechy, Francja, Grecja, Hiszpania, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Niemcy, Polska, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Węgry i Włochy.

¹⁸ Chorwacja, Cypr, Czechy, Francja, Grecja, Hiszpania, Luksemburg, Malta, Niemcy, Polska, Portugalia, Słowacja i Włochy.

¹⁹ Austria, Belgia, Chorwacja, Cypr, Czechy, Francja, Grecja, Hiszpania, Litwa, Łotwa, Malta, Niemcy, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Węgry i Włochy.

Z wariantu określonego w **art. 18 lit. d)** – sądowy nakaz likwidacji – skorzystało siedemnaście państw członkowskich²⁰.

Z wariantu określonego w **art. 18 lit. e)** – czasowe lub stałe zamknięcie zakładów, które wykorzystano do popełnienia przestępstwa – skorzystało dziewięć państw członkowskich (**Belgia, Cypr, Francja, Grecja, Hiszpania, Litwa, Malta, Portugalia i Rumunia**).

2.2.19. Jurysdykcja i ściganie (art. 19)

W **art. 19** dyrektywy wymaga się, aby państwa członkowskie ustanowiły jurysdykcję w odniesieniu do przestępstw, o których mowa w art. 3–12 i 14, w niektórych przypadkach, a jednocześnie umożliwia się im rozszerzenie zakresu ich jurysdykcji na inne określone przypadki. Ponadto w art. 19 wymaga się od państw członkowskich współpracy w przypadkach kolizji jurysdykcji. Oprócz tego wymaga się od państw członkowskich, aby ustanowiły jurysdykcję w odniesieniu do przestępstw, o których mowa w art. 3–12 i 14, w przypadkach gdy państwo członkowskie odmawia przekazania lub ekstradycji osoby, jak również aby objęły zakresem jurysdykcji przypadki, w których jedno z przestępstw, o których mowa w art. 4 i 14, zostało popełnione w całości lub w części na ich terytorium, niezależnie od tego, gdzie grupa terrorystyczna ma swoją siedzibę lub gdzie prowadzi działalność przestępczą.

Przypadki, w odniesieniu do których należy ustanowić jurysdykcję, określono w **art. 19 ust. 1** lit. a)–e).

Jeżeli chodzi o lit. c) dotyczącą jurysdykcji w przypadku gdy sprawca jest jednym z obywateli państwa lub ma w nim miejsce zamieszkania, wydaje się, że ustawodawstwo **Niemiec** nie zawiera ogólnej zasady ustanawiającej zasadę miejsca zamieszkania²¹, a w **Portugalii** nie ma ogólnej zasady ustanawiającej zasadę obywatelstwa²².

Jeżeli chodzi o lit. d) dotyczącą jurysdykcji, w przypadku gdy przestępstwo zostało popełnione na korzyść osoby prawnej mającej siedzibę na terytorium danego państwa, wydaje się, że przepis ten nie został transponowany przez **Francję, Niderlandy, Niemcy, Polskę i Portugalię**.

Jeżeli chodzi o lit. e) dotyczącą jurysdykcji, w przypadku gdy przestępstwo zostało popełnione przeciwko instytucjom lub obywatelom danego państwa członkowskiego lub przeciwko instytucji, organowi lub jednostce organizacyjnej Unii, które mają siedzibę w tym państwie członkowskim, wydaje się, że ustawodawstwo **Belgii, Bulgarii, Hiszpanii, Rumunii i Węgier** nie obejmuje osób mających miejsce zamieszkania w tych państwach, a które nie są ich obywatelami. W przypadku **Niemiec** wydaje się, że ustawodawstwo nie obejmuje wyraźnie ani osób mających miejsce zamieszkania w tym państwie, ani instytucji UE mających tam siedzibę. W **Polsce** prawo krajowe nie obejmuje wyraźnie instytucji, organów ani jednostek organizacyjnych Unii. Prawo

²⁰ Belgia, Bułgaria, Chorwacja, Cypr, Czechy, Francja, Hiszpania, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Niemcy, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Słowenia i Węgry.

²¹ Która umożliwiłaby Niemcom sprawowanie jurysdykcji karnej nad osobami mającymi miejsce zamieszkania w tym państwie.

²² Która umożliwiłaby Portugalii sprawowanie jurysdykcji karnej nad obywatelami tego państwa.

Portugali wydaje się obejmować jedynie sytuacje, w których „instytucje lub osoby” znajdują się w Portugalii lub mają tam swoje miejsce zamieszkania.

Siedemnaście państw członkowskich²³ skorzystało (lub częściowo skorzystało) z wariantu określonego w art. 19 ust. 1 akapit drugi, który umożliwia państwu członkowskiemu rozszerzenie zakresu jego jurysdykcji, jeżeli przestępstwo zostało popełnione na terytorium innego państwa członkowskiego.

Sześć państw członkowskich (**Belgia, Finlandia, Hiszpania, Litwa, Niderlandy i Niemcy**) skorzystało z wariantu określonego w art. 19 ust. 2, który umożliwia państwu członkowskiemu rozszerzenie zakresu jego jurysdykcji, by objąć nią szkolenie na potrzeby terroryzmu, o którym to szkoleniu mowa w art. 7, jeżeli sprawca prowadzi takie szkolenie dla obywateli tego państwa lub osób mających miejsce zamieszkania w tym państwie, w przypadkach gdy przepisy dotyczące jurysdykcji ustanowione w art. 19 ust. 1 dyrektywy nie mają zastosowania.

Wydaje się, że przepisy **art. 19 ust. 4** dyrektywy, w których na państwa członkowskie nałożono obowiązek ustanowienia swojej jurysdykcji w odniesieniu do przestępstw, o których mowa w art. 3–12 i 14, w przypadku gdy odmawiają one przekazania lub ekstradycji danej osoby, nie zostały wyraźnie transponowane przez **Niemcy, Polskę i Włochy**. W przypadku **Cypru** przepisy transponujące art. 19 ust. 4 i **art. 19 ust. 5** dyrektywy wydają się nie mieć zastosowania do wszystkich przestępstw objętych dyrektywą.

2.2.20. Narzędzia stosowane w postępowaniu przygotowawczym oraz konfiskata (art. 20)

Zgodnie z **art. 20** dyrektywy państwa członkowskie mają obowiązek zapewnienia dostępu do skutecznych narzędzi stosowanych w postępowaniu przygotowawczym, takich jak narzędzia wykorzystywane w sprawach związanych z przestępczością zorganizowaną lub innymi poważnymi przestępstwami, do celów prowadzenia postępowań przygotowawczych w sprawach dotyczących terroryzmu lub ścigania sprawców przestępstw terrorystycznych. W artykule tym od państw członkowskich wymaga się również zagwarantowania, aby ich właściwe organy w stosownych przypadkach zabezpieczały lub konfiskowały zgodnie z dyrektywą 2014/42/UE²⁴ zarówno korzyści pochodzące z terroryzmu, jak i narzędzia służące lub mające służyć do popełnienia lub przyczynienia się do popełnienia przestępstw terrorystycznych. Ogólnie transpozycja tego artykułu jest zadowalająca.

Jeżeli chodzi o **art. 20 ust. 1**, wydaje się, że skuteczne narzędzia stosowane w postępowaniu przygotowawczym, takie jak narzędzia wykorzystywane w sprawach związanych z przestępczością zorganizowaną lub innymi poważnymi przestępstwami, nie są dostępne w **Niemczech** do celów prowadzenia postępowań przygotowawczych w sprawach dotyczących wszystkich przestępstw objętych dyrektywą. Narzędzia takie nie są dostępne np. w odniesieniu do przestępstw terrorystycznych przyjmujących formę ataków na integralność fizyczną osoby w celach terrorystycznych (art. 3 ust. 1 lit. b)). W przypadku **Litwy** wydaje się, że nie wszystkie narzędzia stosowane w postępowaniu

²³ Belgia, Czechy, Finlandia, Francja, Hiszpania, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Niemcy, Polska, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Szwecja, Węgry i Włochy.

²⁴ Dz.U. L 127 z 29.4.2014, s. 39.

przygotowawczym są dostępne na potrzeby prowadzenia postępowań przygotowawczych w sprawach dotyczących podróŜowania w celach terrorystycznych. JeŜeli chodzi o **Polskę**, wydaje się, Ŝe w przepisach krajowych nie przewidziano moŜliwości przechwytywania informacji w sieciach telekomunikacyjnych w celu prowadzenia postępowań przygotowawczych w sprawach dotyczących wszystkich przestępstw terrorystycznych lub Ŝcigania sprawców takich przestępstw.

JeŜeli chodzi o **art. 20 ust. 2**, w ustawodawstwie **Czech, Estonii, Niderlandów, Słowacji i Szwecji** nie przewidziano obowiązkowego wymogu stosowania środków zabezpieczających i konfiskat w odniesieniu do przestępstw objętych przedmiotową dyrektywą. W przepisach krajowych zasadniczo dopuszczono moŜliwość stosowania tego rodzaju środków określonych w dyrektywie 2014/42/UE, ale nie ustanowiono bezwzględnego obowiązku stosowania ich w odniesieniu do przestępstw terrorystycznych.

2.2.21. Środki służące zwalczaniu treści internetowych publicznie nawołujących do popełnienia przestępstwa (art. 21)

Zgodnie z **art. 21** dyrektywy państwa członkowskie mają obowiązek zapewnienia natychmiastowego usuwania treści internetowych publicznie nawołujących do popełnienia przestępstwa terrorystycznego znajdujących się na serwerach na ich terytorium. JeŜeli usunięcie treści nie jest wykonalne, państwa członkowskie mogą wdroŷyć środki w celu zablokowania dostępu do takich treści. Środki te muszą być przejrzyste i muszą gwarantować odpowiednią ochronę (uwzględniając moŜliwość wystąpienia na drogę sądową) w celu zagwarantowania, aby nie wykraczały poza to, co jest proporcjonalne, oraz aby uŜytkownicy byli informowani o przyczynie ich wprowadzenia. Ogólnie transpozycja tego artykułu przebiega nierównomiernie w poszczególnych państwach członkowskich. We wrzeœniu 2018 r. Komisja zaproponowała przyjęcie przepisów szczególnych regulujących kwestie związane z przeciwdziałaniem rozpowszechnianiu treści o charakterze terrorystycznym w internecie, w których to przepisach przewidziano nałoŷenie szczególnych obowiązkwów na dostawców usług hostingowych. Wniosek ten jest obecnie przedmiotem negocjacji między współprawodawcami.

Grecja nie dokonała transpozycji tego artykułu. W ustawodawstwie greckim przewidziano wyłączenie moŜliwość zajęcia danych cyfrowych w kontekście postępowań przygotowawczych, ale nie przewidziano usunięcia ani zablokowania treści internetowych. Wydaje się, Ŝe dwa państwa członkowskie (**Bułgaria i Polska**) nie dokonały transpozycji przepisów **art. 21 ust. 1 zdanie pierwsze** dyrektywy dotyczących usuwania treści internetowych, poniewaŷ w przepisach krajowych tych państw jest mowa wyłącznie o blokowaniu treści. Choć w **Chorwacji** i na **Łotwie** przewidziano środki mogące doprowadzić do usunięcia treści, wydaje się, Ŝe nie ustanowiono żadnego wyraźnego obowiązku w tym zakresie. W prawie krajowym **Czech** organom krajowym zapewniono moŜliwość wystąpienia o usunięcie treści internetowych, ale nie przyjęto stosownej procedury w tym celu.

Przepisy **art. 21 ust. 1 zdanie drugie**, w których państwa członkowskie *zachęca się* do podejmowania działań mających doprowadzić do usunięcia treści znajdujących się na serwerach poza ich terytorium, transponowało szesnaście państw członkowskich²⁵.

²⁵Austria, Belgia, Bułgaria, Cypr, Czechy, Hiszpania, Litwa, Łotwa, Niderlandy, Niemcy, Polska, Portugalia, Słowacja, Słowenia, Szwecja i Węgry.

Wśród tych państw znajdują się również dwa państwa członkowskie (**Bulgaria i Polska**), które przewidziały wyłącznie możliwość blokowania, a nie usuwania treści internetowych. W przypadku **Słowenii** krajowy środek wykonawczy obejmuje dostawców usług mających swoją siedzibę statutową w innych państwach członkowskich, ale nie w państwach trzecich.

Przewidziany w **art. 21 ust. 2** wariant zapewniający możliwość blokowania dostępu do treści w przypadku braku możliwości ich usunięcia u źródła transponowało osiemnaście państw członkowskich²⁶.

Jeżeli chodzi o **art. 21 ust. 3**, wydaje się, że w przepisach obowiązujących w **Belgii, Finlandii, Luksemburgu, Polsce i Słowenii** nie ustanowiono wymogu informowania użytkowników o przyczynie usunięcia treści.

2.2.22. Zmiany w decyzji 2005/671/WSiSW (art. 22)

W **art. 22** dyrektywy wprowadzono zmiany do art. 1 i 2 decyzji ramowej Rady 2005/671/WSiSW polegające na nałożeniu na państwa członkowskie obowiązku jak najszybszego udostępniania istotnych informacji zgromadzonych przez ich właściwe organy w ramach postępowania karnego prowadzonego w związku z przestępstwami terrorystycznymi objętymi dyrektywą właściwym organom innego państwa członkowskiego, w którym informacje te mogłyby zostać wykorzystane do zapobiegania przestępstwom terrorystycznym, wykrywania takich przestępstw, prowadzenia w ich sprawie dochodzeń lub ich ścigania sądowego. Państwa członkowskie muszą również zagwarantować, aby ich właściwe organy podjęły terminowe działania po otrzymaniu informacji od innych państw członkowskich.

Wydaje się, że **Belgia, Finlandia, Grecja, Hiszpania, Luksemburg, Malta, Słowenia, Szwecja i Włochy** nie dokonały wyraźnej transpozycji przepisów art. 22. W przypadkach, w których przepis ten został wyraźnie transponowany do prawa krajowego²⁷, nie zawsze uwzględniono wszystkie jego elementy. Na przykład przepisy obowiązujące w **Czechach** wydają się mieć zastosowanie wyłącznie do wymiany informacji z własnej inicjatywy, podczas gdy kwestie związane z przekazywaniem informacji na wniosek nie zostały w nich uregulowane. Wydaje się, że w ustawodawstwie **Litwy, Łotwy i Portugalii** nie przewidziano możliwości wymiany informacji z własnej inicjatywy. Ze zgromadzonych informacji wynika, że w ustawodawstwie **Chorwacji, Czech, Estonii i Węgier** nie przewidziano obowiązku wymiany informacji; wspomniano jedynie o takiej możliwości. Ponadto wydaje się, że **Litwa, Niderlandy i Portugalia** nie przewidziały w swoim ustawodawstwie wyraźnego obowiązku podjęcia terminowych działań po otrzymaniu informacji od innego państwa członkowskiego.

2.2.23. Podstawowe prawa i wolności (art. 23)

W **art. 23 ust. 1** dyrektywy podkreślono, że dyrektywa nie ma wpływu na obowiązki poszanowania praw podstawowych i podstawowych zasad prawnych zapisanych w art. 6

²⁶ Belgia, Bułgaria, Cypr, Czechy, Finlandia, Francja, Hiszpania, Litwa, Malta, Niderlandy, Niemcy, Polska, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Węgry i Włochy.

²⁷ Austria, Belgia, Chorwacja, Cypr, Czechy, Estonia, Francja, Litwa, Łotwa, Niderlandy, Niemcy, Polska, Portugalia, Rumunia, Słowacja i Węgry.

TUE.

Zgodnie z **art. 23 ust. 2** państwa członkowskie mogą ustanowić warunki wymagane w świetle podstawowych zasad dotyczących wolności prasy i innych środków przekazu i z tymi zasadami zgodne, które będą regulować prawa i obowiązki prasy lub innych środków przekazu i określać dla nich gwarancje proceduralne, w przypadku gdy takie warunki dotyczą ustalania lub ograniczania odpowiedzialności.

Włochy i **Szwecja** korzystają z wariantu przewidzianego w art. 23 ust. 2 dyrektywy. Kodeks karny **Włoch** przewiduje konkretne gwarancje związane z prawem do zdawania relacji i prawem do informowania dla prasy i innych środków przekazu. W **Szwecji** środki przekazu objęte przepisami konstytucyjnymi, takie jak prasa drukowana i telewizja, podlegają szczególnym przepisom procesowym zapewniającym im szczególną ochronę, dopuszczalną na mocy art. 23 ust. 2.

2.2.24. Pomoc i wsparcie udzielane ofiarom terroryzmu (art. 24)

W **art. 24** dyrektywy na państwa członkowskie nałożono obowiązki związane z udzielaniem pomocy i wsparcia ofiarom terroryzmu.

Zgodnie z **art. 24 ust. 1** dyrektywy wszczynanie postępowań przygotowawczych w sprawie przestępstw objętych dyrektywą i ściganie sprawców tych przestępstw nie może być uzależnione od złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa ani wniesienia aktu oskarżenia. Transpozycja tego ustępu jest zadowalająca.

W **art. 24 ust. 2** dyrektywy ustanowiono wymóg zapewnienia istnienia służb wsparcia dla ofiar terroryzmu zgodnie z dyrektywą 2012/29/UE²⁸ oraz ich dostępności dla ofiar bezpośrednio po ataku terrorystycznym i tak długo, jak będzie to konieczne.

Choć w przypadku **Litwy** nie ustanowiono służb świadczących ogólne usługi na rzecz wsparcia ofiar, powołano służby zajmujące się niektórymi aspektami tego rodzaju usług, np. udzielające pomocy prawnej. Wydaje się, że w ustawodawstwie **Luksemburga**, **Polski** i **Słowenii** nie wskazano, że służby wsparcia powinny mieć zdolność zaspokajania szczególnych potrzeb ofiar terroryzmu. Ze zgromadzonych informacji wynika, że wymóg, zgodnie z którym ofiarom należy zapewnić możliwość uzyskania dostępu do służb wsparcia bezpośrednio po ataku terrorystycznym i tak długo, jak będzie to konieczne, nie został wyraźnie transponowany przez szesnaście państw członkowskich²⁹, choć w wielu spośród tych państw członkowskich w praktyce ofiarom najwyraźniej zapewnia się taką możliwość.

Art. 24 ust. 3 dyrektywy stanowi, że służby wsparcia muszą być w stanie zaspokoić szczególne potrzeby ofiar terroryzmu. Usługi świadczone przez te służby powinny być poufne, bezpłatne i łatwo dostępne oraz muszą obejmować: a) wsparcie emocjonalne

²⁸ Dz.U. L 315 z 14.11.2012, s. 57. W dyrektywie 2012/29/UE ustanowiono normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw. Obejmują one prawa ofiar terroryzmu, wsparcie dla nich i ich ochronę, ponieważ państwa członkowskie powinny zwracać szczególną uwagę na potrzeby ofiar terroryzmu. W dyrektywie (UE) 2017/541 dookreślono szczególne potrzeby ofiar terroryzmu.

²⁹ Austria, Belgia, Bułgaria, Chorwacja, Czechy, Estonia, Finlandia, Litwa, Łotwa, Malta, Niemcy, Polska, Portugalia, Rumunia, Słowacja i Słowenia.

i psychologiczne; b) udzielanie porad i informacji; c) pomoc we wnoszeniu roszczeń o odszkodowanie. Wydaje się, że wymóg, zgodnie z którym usługi świadczone przez te służby powinny być poufne i bezpłatne, nie został wyraźnie transponowany przez **Austrię, Bułgarię, Chorwację, Malte i Polskę**.

Jeżeli chodzi o rodzaje usług, które muszą wchodzić w skład wsparcia na rzecz ofiar, wydaje się, że przepisy **art. 24 ust. 3 lit. a)** dotyczące wsparcia emocjonalnego i psychologicznego nie zostały wyraźnie transponowane przez **Litwę i Luksemburg**; **art. 24 ust. 3 lit. b)** dotyczący udzielania porad i informacji został częściowo transponowany przez **Chorwację, Czechy, Litwę, Słowenię i Włochy**. Wydaje się, że transpozycja dokonana przez te państwa członkowskie nie obejmuje porad i informacji dotyczących w szczególności kwestii praktycznych lub finansowych. W przypadku **Rumunii i Słowenii** wydaje się, że środki krajowe nie są dostatecznie szczegółowe, aby stwierdzić, że ofiary mogą faktycznie liczyć na pomoc we wnoszeniu roszczeń o odszkodowanie (**art. 24 ust. 3 lit. c)**). Pomimo braku wyraźnej transpozycji tych przepisów ze zgromadzonych informacji wynika, że wspomniane powyżej rodzaje usług są najwyraźniej dostępne w praktyce w kilku z tych państw członkowskich.

W **art. 24 ust. 4 dyrektywy** zwrócono uwagę na potrzebę wprowadzenia mechanizmów lub protokołów umożliwiających uruchamianie usług wsparcia w ramach krajowych infrastruktur służących reagowaniu w sytuacjach kryzysowych. Należy zapewnić podejmowanie kompleksowych działań w odpowiedzi na potrzeby ofiar i członków ich rodzin bezpośrednio po ataku terrorystycznym i tak długo, jak będzie to konieczne. Wydaje się, że wdrożone środki krajowe w dużej mierze pokrywają się z wsparciem wymaganym zgodnie z przepisami dyrektywy.

Podobnie zgodnie z **art. 24 ust. 5 dyrektywy** państwa członkowskie mają obowiązek zapewnienia objęcia ofiar terroryzmu odpowiednią opieką medyczną bezpośrednio po ataku terrorystycznym i tak długo, jak będzie to konieczne. Wydaje się, że obowiązek ten został uwzględniony w przepisach regulujących kwestie związane ze świadczeniem ogólnej opieki medycznej w ramach krajowych systemów opieki zdrowotnej.

W **art. 24 ust. 6** dyrektywy ustanowiono wymóg, zgodnie z którym ofiary terroryzmu muszą mieć dostęp do pomocy prawnej zgodnie z dyrektywą 2012/29/UE³⁰, jeżeli mają status strony w postępowaniu karnym; państwa członkowskie są ponadto zobowiązane do zapewnienia należytego odzwierciedlenia wagi i okoliczności przestępstwa w warunkach i przepisach proceduralnych, na mocy których ofiary terroryzmu mają dostęp do pomocy prawnej zgodnie z prawem krajowym. Wydaje się, że ta ostatnia część przepisów art. 24 ust. 6 nie została transponowana przez **Grecję, Hiszpanię, Luksemburg, Łotwę, Malte, Polskę i Portugalię**.

2.2.25. Ochrona ofiar terroryzmu (art. 25)

W **art. 25** dyrektywy na państwa członkowskie nałożono wymóg zapewnienia dostępności środków służących ochronie ofiar terroryzmu i członków ich rodzin zgodnie z dyrektywą 2012/29/UE³¹. W celu ustalenia, czy i w jakim stopniu osoby te powinny korzystać z tego rodzaju środków, należy zwrócić szczególną uwagę na ryzyko

³⁰ Dz.U. L 315 z 14.11.2012, s. 57.

³¹ Dz.U. L 315 z 14.11.2012, s. 57.

zastraszania i odwetu oraz potrzebę ochrony godności i integralności fizycznej ofiar terroryzmu. Problemy z transpozycją tego przepisu stwierdzono w odniesieniu do dziewięciu państw członkowskich (**Belgii, Bułgarii, Czech, Litwy, Malty, Polski, Rumunii, Słowacji i Słowenii**). W większości przypadków wynikają one z problemów związanych z transpozycją dyrektywy 2012/29/UE³². Członkowie rodzin ofiar terroryzmu nie mogą w pełni korzystać z przysługującej im ochrony. Wydaje się, że w ustawodawstwie **Bułgarii** nie uregulowano kwestii związanych z ryzykiem zastraszania i odwetu oraz potrzebę ochrony godności i integralności fizycznej ofiar podczas przesłuchania i składania zeznań. W przypadku **Polski** wydaje się, że w przepisie transponującym nie odniesiono się wyraźnie do „ryzyka zastraszania i odwetu oraz potrzeby ochrony godności i integralności fizycznej ofiar terroryzmu”, ponadto wydaje się, że w ustawodawstwie **Słowenii** nie uwzględniono obowiązku ochrony godności i integralności fizycznej ofiar terroryzmu. W ustawodawstwie **Słowacji** przewidziano środki mające uniemożliwić kontakt między ofiarami a sprawcami, najwyraźniej mają one jednak zastosowanie do ofiar wyłącznie do momentu przeprowadzenia rozprawy głównej, a nie w toku całego postępowania karnego.

2.2.26. Prawa ofiar terroryzmu mających miejsce zamieszkania w innym państwie członkowskim (art. 26)

W **art. 26 ust. 1 zdanie pierwsze** dyrektywy od państw członkowskich wymaga się zagwarantowania, aby ofiary terroryzmu mające miejsce zamieszkania w państwie członkowskim innym niż państwo, w którym zostało popełnione przestępstwo terrorystyczne, miały dostęp do informacji na temat przysługujących im praw, usług wsparcia i systemów odszkodowań w państwie członkowskim, w którym zostało popełnione przestępstwo terrorystyczne. Większość państw członkowskich objętych niniejszym sprawozdaniem zapewnia dostępność informacji na temat praw przysługujących ofiarom niezależnie od ich miejsca zamieszkania; wydaje się także, że wszystkie państwa członkowskie spełniły powyższy wymóg.

Zgodnie z **art. 26 ust. 2** dyrektywy państwa członkowskie mają obowiązek zagwarantowania, by wszystkie ofiary terroryzmu miały dostęp do usług pomocy i wsparcia określonych w art. 24 ust. 3 lit. a) i b) na terytorium państwa członkowskiego, w których osoby te mają miejsce zamieszkania, nawet jeśli przestępstwo terrorystyczne zostało popełnione w innym państwie członkowskim. Wydaje się, że środek transpozycji przyjęty w **Bułgarii** ma zastosowanie do wszystkich przestępstw popełnionych na terytorium tego państwa, a także do przestępstw popełnionych poza jego terytorium, ale wyłącznie w przypadku, gdy ofiara jest obywatelem Bułgarii. Wspomniany środek transpozycji nie ma zatem zastosowania do ofiar mających miejsce zamieszkania w Bułgarii, które nie są obywatelami tego kraju.

3. WNIOSKI

Dyrektywa stanowi kompleksowy instrument prawny, w którym ustanowiono normy minimalne dotyczące definicji przestępstw i sankcji w dziedzinie terroryzmu i przestępstw związanych z terroryzmem, jak również środki ochrony i wsparcia ofiar

³² Zob. również sprawozdanie Komisji w sprawie wdrożenia dyrektywy 2012/29/UE ustanawiającej normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw, COM(2020) 188 final z 11.5.2020.

terroryzmu i pomocy tym ofiarom. Transpozycja dyrektywy doprowadziła do znaczącego zaostrzenia podejścia do terroryzmu stosowanego w systemach wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych w państwach członkowskich oraz wzmocnienia praw przysługujących ofiarom terroryzmu. 23 z 25 państw członkowskich związanych przepisami dyrektywy przyjęło nowe przepisy, aby zapewnić jej transpozycję.

Komisja docenia starania państw członkowskich na rzecz przyjęcia środków służących zapewnieniu zgodności z przepisami dyrektywy. Ogólnie rzecz biorąc, transpozycję dyrektywy dokonaną przez państwa członkowskie UE można uznać za zadowalającą. Odnotowano jednak szereg potencjalnych problemów związanych z transpozycją przepisów dotyczących przestępstw terrorystycznych wymienionych w **art. 3** dyrektywy do prawa krajowego w wielu państwach członkowskich, co ma również wpływ na transpozycję kilku innych przepisów dyrektywy. Obawy wzbudza również fakt, że przestępstw wymienionych w art. 3 ust. 1 nie uznaje się za przestępstwa terrorystyczne w przypadku ich popełnienia w celach przewidzianych w art. 3 ust. 2. Należy zagwarantować, aby tego rodzaju przestępstwa były same w sobie uznawane za przestępstwa terrorystyczne – dzięki temu można byłoby np. oskarżyć sprawców działających w pojedynkę o dopuszczenie się przestępstw terrorystycznych. Ponadto jednolita kwalifikacja przestępstw terrorystycznych jest istotna, ponieważ umożliwia skuteczne stosowanie instrumentów współpracy w zakresie egzekwowania prawa, takich jak decyzja Rady 2005/671/WSiSW³³. Uznawanie przestępstw terrorystycznych za takie przestępstwa ma również istotne znaczenie dla ich ofiar.

Kolejna obawa wiąże się z niekompletną lub nieprawidłową transpozycją **art. 9** dotyczącego podróży w celach terrorystycznych, co może mieć wpływ na prowadzenie postępowań przygotowawczych w odniesieniu do osób dopuszczających się tego rodzaju przestępstw oraz ściganie tych osób – sprawcy niektórych tego rodzaju czynów mogliby pozostawać bezkarni. Do takiej sytuacji mogłoby dojść np. w przypadku, gdy przepisy krajowe zawierają węższą definicję osób odbywających podróż lub terytoriów będących celem podróży. Z podobnych względów obawy wzbudza również niepełna lub nieprawidłowa transpozycja **art. 11** dotyczącego finansowania terroryzmu. W ustawodawstwie krajowym nie zawsze uwzględniono finansowanie wszystkich przestępstw wymienionych w art. 3–10 zgodnie z wymogami przewidzianymi w dyrektywie, co ogranicza możliwość ścigania sprawców niektórych czynów. Odnotowano również niedociągnięcia w kwestii transpozycji przepisów szczegółowych dotyczących **ofiar terroryzmu**, co może doprowadzić do sytuacji, w której ofiary terroryzmu nie będą w stanie otrzymać pomocy lub wsparcia dostosowanych do ich szczególnych potrzeb.

Komisja będzie nadal udzielała państwom członkowskim wsparcia w usunięciu stwierdzonych niedociągnięć, aby zapewnić pełną i prawidłową transpozycję dyrektywy. W tym celu Komisja zamierza m.in. monitorować zgodność środków krajowych z odpowiednimi przepisami dyrektywy. W stosownych przypadkach Komisja zamierza korzystać z uprawnień w zakresie egzekwowania prawa przysługujących jej na mocy Traktatów, wszczynając postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego.

We wrześniu 2021 r. Komisja podda dyrektywę szerzej zakrojonej analizie, przedstawiając Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie, w którym oceni

³³ Dz.U. L 253 z 29.9.2005.

wartość dodaną dyrektywy w zakresie zwalczania terroryzmu, zgodnie z wymogiem określonym w art. 29 ust. 2. Wspomniana analiza będzie obejmowała również ocenę wpływu dyrektywy na podstawowe prawa i wolności, w tym na zasadę niedyskryminacji, na praworządność oraz poziom ochrony i pomocy udzielanych ofiarom terroryzmu.